

Uvod u relacione baze podataka

Ana Vulović *

Matematički fakultet, Univerzitet u Beogradu

7. čas

1 Relaciona algebra i račun (vežbanje)

1. Izdvojiti nazive predmeta koji nose najviše bodova.

- ```
DEFINE ALIAS p1 FOR predmet
DEFINE ALIAS p2 FOR predmet

(p1[id_predmeta,naziv]
 minus
 ((p1 times p2) where p1.bodovi < p2.bodovi)
 [p1.id_predmeta,p1.naziv]
)[naziv]
```

- ```
RANGE OF px IS predmet
RANGE OF py IS predmet

px.naziv
where not exists py (py.bodovi > px.bodovi)
```

- Drugo rešenje

```
RANGE OF px IS predmet
RANGE OF py IS predmet

px.naziv
where forall py (py.bodovi <= px.bodovi)
```

2. Izdvojiti oznake i godine za ispitne rokove u kojima je predmet 'Programiranje 1' polagao neki student, ali nisu svi studenti.

- ```
((predmet where naziv = 'Programiranje 1')[id_predmeta]
 join ispit)[oznaka_roka, godina_roka]
 minus
```

---

\*ana\_vulovic@matf.bg.ac.rs

```

(((predmet where naziv = 'Programiranje 1')[id_predmeta]
 join ispit)[oznaka_roka, godina_roka, indeks]
 divideby dosije[indeks])

```

- RANGE OF irx IS ispitni\_rok  
RANGE OF dx IS dosije  
RANGE OF px IS predmet  
RANGE OF ix IS ispit

```

irx.oznaka_roka, irx.godina_roka
where exists ix (ix.oznaka_roka = irx.oznaka_roka
 and ix.godina_roka = irx.godina_roka
 and exists px (px.id_predmeta = ix.id_predmeta
 and px.naziv = 'Programiranje 1'))
 and exists dx (not exists ix (ix.indeks = dx.indeks
 and ix.oznaka_roka = irx.oznaka_roka
 and ix.godina_roka = irx.godina_roka
 and exists px (px.id_predmeta = ix.id_predmeta
 and px.naziv = 'Programiranje 1'))))

```

- 2. način

```

RANGE OF irx IS ispitni_rok
RANGE OF dx IS dosije
RANGE OF px IS predmet
RANGE OF ix IS ispit

```

```

ir.oznaka_roka, ir.godina_roka
where exists px (px.id_predmeta = ix.id_predmeta
 and px.naziv = 'Programiranje 1'))
 and exists dx (not exists iy (iy.indeks = dx.indeks
 and iy.oznaka_roka = ix.oznaka_roka
 and iy.godina_roka = ix.godina_roka
 and iy.id_predmeta = ix.id_predmeta))

```

3. Izdvojiti trojke oblika (oznaka roka, godina roka, id predmeta) takve da ni u jednom drugom ispitnom roku nije polagan ovaj predmet, osim u izdvojenom.

- DEFINE ALIAS ispit1 FOR ispit  
DEFINE ALIAS ispit2 FOR ispit

```

ispit[oznaka_roka, godina_roka, id_predmeta]
minus
((ispit1 times ispit2)
 where ispit1.id_predmeta = ispit2.id_predmeta
 and (ispit1.oznaka_roka<>ispit2.oznaka_roka
 or ispit1.godina_roka<>ispit2.godina_roka))
[ispit1.oznaka_roka,ispit1.godina_roka,ispit1.id_predmeta]

```

- RANGE OF ix IS ispit  
RANGE OF iy IS ispit

```
ix.oznaka_roka, ix.godina_roka, ix.id_predmeta
where not exists iy (iy.id_predmeta = ix.id_predmeta
and (ix.oznaka_roka<>iy.oznaka_roka
or ix.godina_roka<>iy.godina_roka))
```

4. Izdvojiti imena i prezimena studenata koji su u svakom ispitnom roku pali neki ispit.

- (((ispit where ocena = 5)[indeks,oznaka\_roka,godina\_roka]  
divideby  
ispitni\_rok[oznaka\_roka,godina\_roka]  
) join dosije)[ime,prezime]
- RANGE OF dx IS dosije  
RANGE OF irx IS ispitni\_rok  
RANGE OF ix IS ispit

```
dx.ime,dx.prezime
where not exists irx (not exists ix (ix.indeks = dx.indeks
and ix.oznaka_roka = irx.oznaka_roka and ix.ocena = 5
and ix.godina_roka = irx.godina_roka))
```

5. Izdvojiti imena i prezimena studenata koji su u januarском roku 2015. godine položili tačno dva predmeta.

- DEFINE ALIAS ispit1 FOR ispit
DEFINE ALIAS ispit2 FOR ispit
DEFINE ALIAS ispit3 FOR ispit

```
((
(((ispit1 where ocena>5 and oznaka_roka = 'jan'
and godina_roka = 2015)[ispit1.indeks, ispit1.id_predmeta]
times
(ispit2 where ocena>5 and oznaka_roka = 'jan'
and godina_roka = 2015)[ispit2.indeks, ispit2.id_predmeta]
where ispit1.indeks = ispit2.indeks
and ispit1.id_predmeta <> ispit2.id_predmeta
)[ispit1.indeks]
minus
(((ispit1 where ocena>5 and oznaka_roka = 'jan'
and godina_roka = 2015)[ispit1.indeks, ispit1.id_predmeta]
times
(ispit2 where ocena > 5 and oznaka_roka = 'jan'
and godina_roka = 2015)[ispit2.indeks, ispit2.id_predmeta]
times
(ispit3 where ocena > 5 and oznaka_roka = 'jan'
and godina_roka = 2015)[ispit3.indeks, ispit3.id_predmeta]
)where ispit1.indeks = ispit2.indeks
```

```

 and ispit1.indeks = ispit3.indeks
 and ispit1.id_predmeta <> ispit2.id_predmeta
 and ispit1.id_predmeta <> ispit3.id_predmeta
 and ispit2.id_predmeta <> ispit3.id_predmeta
) [ispit1.indeks]
) join dosije) [ime, prezime]

```

- RANGE OF dx IS dosije
- RANGE OF ix IS ispit
- RANGE OF iy IS ispit
- RANGE OF iz IS ispit

```

dx.ime, dx.prezime
where exists ix (ix.indeks = dx.indeks
 and ix.oznaka_roka = 'jan' and ix.godina_roka = 2015
 and ix.ocena >5
 and exists iy (iy.indeks = dx.indeks
 and iy.oznaka_roka = 'jan' and iy.godina_roka = 2015
 and iy.id_predmeta <> ix.id_predmeta
 and iy.ocena >5
 and not exists iz (iz.indeks = dx.indeks
 and iz.oznaka_roka = 'jan' and iz.godina_roka = 2015
 and iz.ocena >5
 and iz.id_predmeta <> ix.id_predmeta
 and iz.id_predmeta <> iy.id_predmeta)))

```

6. Izdvojiti nazive ispitnih rokova u kojima je student sa brojem indeksa 21/2014 položio sve one predmete koje je ikada i polagao.

- (((ispit where indeks = 20140021 and ocena >5)
 [oznaka_roka, godina_roka, id_predmeta]
 divideby
 (ispit where indeks = 20140021) [id_predmeta]
) join ispitni_rok) [naziv]

- RANGE OF irx IS ispitni_rok
- RANGE OF ix IS ispit
- RANGE OF iy IS ispit

```

irx.naziv
where not exists ix (ix.indeks = 20140021
 and not exists iy (iy.oznaka_roka = irx.oznaka_roka
 and iy.godina_roka = irx.godina_roka
 and iy.id_predmeta = ix.id_predmeta
 and iy.indeks = 20140021 and iy.ocena > 5))

```

7. * Izdvojiti nazive ispitnih rokova u kojima su studenti iz Kraljeva pali sve ispite koje su polagali u tom roku.

- ((


```

 ((dosije where mesto_rodjenja = 'Kraljevo')[indeks]
 join ispit[indeks, godina_roka, oznaka_roka]
)[godina_roka,oznaka_roka]
 minus
 ((dosije where mesto_rodjenja = 'Kraljevo')[indeks]
 join (ispit where ocena > 5)[indeks, godina_roka, oznaka_roka]
)[godina_roka,oznaka_roka]
) join ispitni_rok)[naziv]

```

- RANGE OF ix IS ispit

RANGE OF dx IS dosije

RANGE OF irx IS ispitni_rok

```

irx.naziv
where exists ix (ix.oznaka_roka = irx.oznaka_roka
and ix.godina_roka = irx.godina_roka
and exists dx (dx.indeks = ix.indeks and
dx.mesto_rodjenja = 'Kraljevo'))
and not exists ix (ix.oznaka_roka = irx.oznaka_roka
and ix.godina_roka = irx.godina_roka and ix.ocena > 5
and exists dx (dx.indeks = ix.indeks
and dx.mesto_rodjenja = 'Kraljevo'))

```

8. * Izdvojiti nazive ispitnih rokova u kojima su studenti iz Kraljeva pali sve ispite koje je ikada iko od njih polagao.

- ((


```

 ((dosije where mesto_rodjenja = 'Kraljevo')[indeks]
 join
 (ispit where ocena > 5)[indeks, godina_roka, oznaka_roka]
)[godina_roka, oznaka_roka, id_predmeta]
 divideby
 ((dosije where mesto_rodjenja = 'Kraljevo') [indeks]
 join ispit[godina_roka, oznaka_roka, indeks]
) [id_predmeta]
) join ispitni_rok)[naziv]

```

- RANGE OF ix IS ispit

RANGE OF iy IS ispit

RANGE OF dx IS dosije

RANGE OF irx IS ispitni_rok

```

irx.naziv
where exists ix (ix.oznaka_roka = irx.oznaka_roka
and ix.godina_roka = irx.godina_roka
and exists dx (dx.indeks = ix.indeks and
dx.mesto_rodjenja = 'Kraljevo'))
and not exists ix (exists dx (dx.indeks = ix.indeks

```

```

 and dx.mesto_rodjenja = 'Kraljevo')
and not exists iy(iy.oznaka_roka = irx.oznaka_roka
and iy.godina_roka = irx.godina_roka
and iy.ocena = 5
and ix.id_predmeta = iy.id_predmeta
and exists dx (dx.indeks = iy.indeks
and dx.mesto_rodjenja = 'Kraljevo'))

```

9. * Izdvojiti identifikatore predmeta koje je položio samo student sa brojem indeksa 21/2014.

- (ispit where indeks = 20140021 and ocena>5)[id_predmeta]
minus
(ispit where indeks <> 20140021 and ocena>5)[id_predmeta]
- RANGE OF ix IS ispit
RANGE OF px IS predmet

px.id_predmeta
where exists ix (ix.id_predmeta = px.id_predmeta
and ix.indeks=20140021 and ix.ocena > 5)
and not exists ix (ix.id_predmeta = px.id_predmeta
and ix.indeks<>20140021 and ix.ocena > 5)

10. * Izdvojiti nazive predmeta koje su polagali svi studenti iz Beograda.

- ((ispit[id_predmeta,indeks]
divideby
(dosije where grad = 'Beograd')[indeks]
)join predmet)[naziv]
- RANGE OF dx IS dosije
RANGE OF px IS predmet
RANGE OF ix IS ispit

px.naziv where not exists dx (dx.grad='Beograd'
and not exists ix(ix.indeks=dx.indeks
and ix.id_predmeta=px.id_predmeta)

11. * Izdvojiti oznake i godine za ispitne rokove u kojima nisu polagani svi predmeti.

- ispitni_rok[oznaka_roka, godina_roka]
minus
(ispit[oznaka_roka, godina_roka, id_predmeta]
divideby predmet[id_predmeta])

- RANGE OF irx IS ispitni_rok
RANGE OF ix IS ispit
RANGE OF px IS predmet

```

irx.oznaka_ropa,irx.godina_ropa
where exists px(not exists ix(ix.id_predmeta = px.id_predmeta
and ix.oznaka_ropa = irx.oznaka_ropa
and ix.godina_ropa = irx.godina_ropa))

```

12. * Izdvojiti predmete koje su polagali različiti studenti iz istog grada. Izdvojiti identifikator predmeta i grad studenata.

- DEFINE ALIAS dosije1 FOR dosije
DEFINE ALIAS dosije2 FOR dosije
DEFINE ALIAS ispit1 FOR ispit
DEFINE ALIAS ispit2 FOR ispit

```

(((dosije1 join ispit1)[indeks,mesto_rodjenja,id_predmeta]
times
(dosije2 join ispit2)[indeks,mesto_rodjenja,id_predmeta])
where dosije1.indeks <> dosije2.indeks
and dosije1.mesto_rodjenja = dosije2.mesto_rodjenja
and ispit1.id_predmeta = ispit2.id_predmeta
)[ispit1.id_predmeta,dosije1.mesto_rodjenja])

```

- RANGE OF dx IS dosije
RANGE OF dy IS dosije
RANGE OF px IS predmet
RANGE OF ix IS ispit
RANGE OF iy IS ispit

```

dx.mesto_rodjenja,px.id_predmeta
where exists ix(ix.id_predmeta=px.id_predmeta
and dx.indeks=ix.indeks
and exists iy(iy.id_predmeta = ix.id_predmeta
and iy.indeks <> ix.indeks
and exists dy (dy.indeks = iy.indeks
and dy.mesto_rodjenja = dx.mesto_rodjenja)))

```

13. * Izdvojiti ime i prezime studenata koji su iz grada koji je prvi na alfabetskoj listi gradova u kojima su rođeni studenti.

- DEFINE ALIAS dosije1 FOR dosije
DEFINE ALIAS dosije2 FOR dosije

```

dosije1[indeks,ime,prezime]
minus
((dosije1 times dosije2)
where dosije1.mesto_rodjenja > dosije2.mesto_rodjenja)

```

```
[dosije1.indeks,dosije1.ime,dosije1.prezime]
```

- RANGE OF dx IS dosije
RANGE OF dy IS dosije

```
dx.ime, dx.prezime
where forall dy (dy.mesto_rodjenja >= dx.mesto_rodjenja)
```

14. * Izdvojiti imena i prezimena studenata koji su se upisali na fakultet u poslednjoj generaciji.

- DEFINE ALIAS dosije1 FOR dosije
DEFINE ALIAS dosije2 FOR dosije

```
(dosije1[indeks,ime,prezime]
 minus
 ((dosije1 times dosije2)
 where dosije1.indeks/10000 < dosije1.indeks/10000
) [dosije1.indeks,dosije1.ime,dosije1.prezime]
) [ime,prezime]
```

- RANGE OF dx IS dosije
RANGE OF dy IS dosije

```
dx.ime, dx.prezime
where not exists dy (dy.indeks/10000 > dx.indeks/10000)
```

2 SQL (vežbanje)

1. Izdvojiti indekse studenata koji su rođeni u istom gradu kao oni studenti koji su upisani na Matematički fakultet pre 2014.godine.

```
select indeks
from dosije
where mesto_rodjenja in (select mesto_rodjenja
 from dosije where year(datum_upisa) < 2014)
```

Obratiti pažnju na izostanak studenata sa nepoznatim mestom rođenja. NULL vrednosti iz spoljašnjeg upita se nikada neće poklopiti sa NULL vrednostima izdvojenih podupitom. Pogledati šta se izdvaja podupitom.

2. Napisati upit u SQL-u kojim se izdvajaju nazivi ispitnih rokova u kojima nijedan student nije pao na ispitu iz predmeta koji nosi 8 bodova ili za taj rok postoji neki drugi rok održan u istoj godini u kome je barem jedan student pao neki predmet od 8 bodova. Rezultat urediti opadajuće prema nazivu roka.


```

select naziv
from ispitni_rok ir
where not exists (select * from ispit
 where id_predmeta in (select id_predmeta
 from predmet
 where bodovi = 8)
 and godina_roka = ir.godina_roka
 and oznaka_roka = ir.oznaka_roka
 and ocena = 5)
or exists (select * from ispit
 where and godina_roka = ir.godina_roka
 and oznaka_roka <> ir.oznaka_roka
 and ocena = 5
 and id_predmeta in (select id_predmeta
 from predmet
 where bodovi = 8))

```

3. Izdvojiti indeks, ime, prezime i gradove iz kojih dolaze studenti sa manjim brojem indeksa studentkinja Marijani Savkovic. U slučaju da je grad nepoznat, ispisati nisku 'Nepoznato'.

```

select indeks, ime, prezime,
 coalesce(mesto_rodjenja, 'Nepoznato') as mesto_rodjenja
from dosije d
where indeks < any (select indeks from dosije
 where ime = 'Marjana' and prezime = 'Savkovic')

```

4. Izdvojiti sve podatke o predmetima koje su položila bar dva studenta iz istog grada.

- select distinct p.*


```

from predmet p join ispit i1 on i1.id_predmeta = p.id_predmeta
 join dosije d1 on d1.indeks = i1.indeks
 join ispit i2 on i2.id_predmeta = p.id_predmeta
 and i2.indeks <> i1.indeks
 join dosije d2 on d2.indeks = i2.indeks
where d1.mesto_rodjenja = d2.mesto_rodjenja
 and i1.ocena > 5 and i2.ocena > 5

```
- select distinct p.*


```

from predmet p
where exists (select *
 from ispit i1 join dosije d1 on d1.indeks = i1.indeks
 where i1.id_predmeta = p.id_predmeta
 and i1.ocena > 5 and exists (select *
 from ispit i2 join dosije d2
 on d2.indeks = i2.indeks
 where i2.id_predmeta = p.id_predmeta

```

```

 and i2.indeks <> i1.indeks and i2.ocena > 5
 and d1.mesto_rodjenja = d2.mesto_rodjenja
)

```

5. Pronaći koji studenti su jedini dobili 10 iz nekog predmeta. Za studenta sa brojem indeksa GGGGBBBB izdvojiti indeks u formatu BBBB/GGGG.

```

select substr(char(indeks),5,4) || '/' || substr(char(indeks),1,4)
from ispit i
where ocena = 10
 and not exists (select * from ispit
 where id_predmeta = i.id_predmeta
 and ocena = 10 and indeks <> i.indeks)

```

6. Izdvojiti u jednoj koloni ime i prezime studenata koji su dobili 8 ili 9 na ispitu iz nekog predmeta tačno 25. u mesecu. Uz ime i prezime studenta izdvojiti i broj meseci koji je protekao od tog polaganja do današnjeg dana – kolonu imenovati kao broj_meseci.

```

select ime || ' ' || prezime,
 month(current date - datum_ispita)
 + 12*year(current date - datum_ispita) Broj_meseci
from ispit i join dosije d
on i.indeks = d.indeks
where ocena in (8,9) and day(datum_ispita) = 25

```

7. Prikazati parove naziva različitih predmeta za koje važi da ih nisu dva različita studenta položila u razmaku manjem od 15 dana. Prvi predmet u paru treba da ima manji identifikator od drugog predmeta u paru.

- select p1.naziv, p2.naziv
 from predmet p1, predmet p2
 where not exists (select * from ispit i1
 where id_predmeta = p1.id_predmeta
 and ocena > 5
 and exists(select * from ispit i2
 where id_predmeta = p2.id_predmeta
 and ocena > 5 and indeks <> i1.indeks
 and abs(days(datum_ispita) - days(i1.datum_ispita)) < 15)
)
 and p1.id_predmeta < p2.id_predmeta
- select p1.naziv, p2.naziv
 from predmet p1, predmet p2
 where p1.id_predmeta < p2.id_predmeta
 and not exists (select * from ispit i1 join ispit i2
 on i1.indeks <> i2.indeks)

```
where i1.id_predmeta = p1.id_predmeta and i1.ocena > 5
 and i2.id_predmeta = p2.id_predmeta and i2.ocena > 5
 and abs(days(i2.datum_ispita) - days(i1.datum_ispita)) < 15
)
```

8. Izdvojiti parove student-ispitni rok takve da je student rođen u godini kada je održan ispitni rok. Izdvojiti indeks studenta, godinu rođenja studenta i naziv ispitnog roka. Prikazati i studente i ispitne rokove koji nemaju odgovarajućeg para i za njih umesto podataka o paru ispisati *NULL* vrednosti.

```
select indeks, year(datum_rodjenja) godina, naziv
from dosije d full outer join ispitni_rok ir
on year(datum_rodjenja) = ir.godina_roka
```